

Мої бажання та обов'язки

1. Спробуй здогадатися за назвою оповідання Анатолія Григорука, про що воно. Чи ти мріяв/мріяла колись про те, щоб мати чарівну паличку? Що тобі хотілося загадати? Прочитай початок оповідання.

Чарівна паличка

Тато, весь зосереджений, сидів за комп'ютером. Мама, вочевидь, надовго пішла до супермаркету. А Христинці самій так нудно, хоч плач.

- Тату, – просить Христинка, – пограйся зі мною.
- Ніколи мені, – буркає тато. – Бачиш, я зайнятий.

– Ну, хоч трішки, хоч крапельночку, – не відстає донька. – Ти ж обіцяв почитати мені про Котигорошка.

- Потім. Зачекай ще трохи.
- Я вже он скільки чекаю.

– А ти не бий байдики. Поприбери свої іграшки. А то по всій хаті розкидані – ногою ступити нікуди. Вазон полий, он земля в ньому геть пересохла. На місце **ослінчик** постав. Та й причесати тобі не завадило б. Ходиш розтріпуюлю, як Пеппі Довгапанчоха.

Христинка ображено надула губи. Сіла на диван і демонстративно відвернулася до стіни.

– О, яка ти пані ображальська! – дещо винувато мовив тато. – Вибач, я не хотів тебе образити.

Він дістав з шухляди стола вдвічі довший і вдвічі грубший проти звичайних олівець з написом “Сувенір”, простяг Христинці й, весело підморгнувши, сказав:

– Ось тобі чарівна паличка. Дарую назовсім. Можеш гратися нею, скільки тобі заманеться.

– А вона й справді чарівна? – недовіжливо запитала Христинка.

– Авжеж. Досить тричі доторкнутися нею до когось – і твоє бажання здійсниться.

2. Чи доводилося тобі бувати на місці Христинки? Що ти тоді відчував/відчувала?

3. Складіть список з 5 або більше справ, які можна робити, поки дорослі зайняті.

4. Знайди в тексті фразеологізм. Спробуй здогадатися, що він означає. Перевір своє припущення, запитавши в однокласників, у дорослих чи скориставшись фразеологічним словником. Перепиши речення з фразеологізмом у зошит.

5. Вибери серед поданих висловів синоніми та антоніми до фразеологізму “бити байдики”.

Лежати лежнем. Не покладати рук. Гав ловити. Горобців лічити. Гнути спину.

6. Розкажіть одне одному ситуації, у яких можна було б вжити ці вислови. Поміркуйте, чи завжди погано бити байдики.

7. Як тато назвав доньку? Як відрізнити кумедне прізвисько від образливого?

8. Прочитай кінцівку оповідання "Чарівна паличка" Анатолія Григорука.

Христинка обережно взяла паличку, якусь мить постояла в задумі, відтак підійшла до тата, тричі вдарила його легенько по спині й проказала:

– Паличко, паличко, хай тато мені почитає!

Тато відхилився від комп'ютера, уважно глянув на Христинку, усміхнувся якійсь своїй потаємній думці й покірно розвів руками:

– О, як магічно подіяла на мене паличка! Мушу підкоритися її чарівній силі. Неси вже свою книжку.

Спочатку тато прочитав від початку до кінця всю казку про Котигорошка. Потім за повелінням чарівної палички возив Христинку на плечах по хаті. Ще й голосно іржав та вибрикував, як **баский** кінь. Після цього, знов-таки завдяки чарівній паличці, вони грали в піжмурки. А коли, награвшись, трохи перепочили, то вже тато взяв до рук чарівну паличку, тричі доторкнувся до Христинки й сказав:

– Хочу, щоб моя слухняна доня прибрала за собою іграшки!

Христинка думала, що після цих слів на неї теж якось незвичайно подіє чарівна сила. Але нічого такого не трапилося. Проте виходити з веселої гри їй не хотілося, тож вона старанно склала в шафу всі свої іграшки. Потім полила вазон. Поставила на місце ослінчик. І до приходу мами навіть встигла причесатися.

9. Яке враження справила на тебе кінцівка оповідання? Чи була вона для тебе несподіваною?

10. Які бажання загадали б твої батьки, коли б мали чарівну паличку?

11. Спробуй здогадатися, що означає прикметник, який описує тата-коня. Які слова в тексті підказують це? Перевір своє припущення у "Тлумачку".

12. Яка "чарівна сила" допомагає тобі виконувати домашні обов'язки?

13. Пригадай, що таке службові слова (с. 11). Знайди в тексті та прочитай речення з ними. Які ознаки допомагають впізнавати службові слова? Яких речень більше — зі службовими словами чи без них?

14. Обери речення з тексту, яке ти продиктуєш своєму партнерові/партнерці. Хай він/вона запише його, а потім перевірить, чи немає помилок.

15. Вибери українські слова та запиши їх у зошит. Склади з ними речення.

Шкаф, шафа, кровать, ліжко, лялька, кукла, ослін.

Обережно:
суржик!

Літери бавляться!

Прочитай фрази-паліндроми.

А мене нема.

Я несу гусеня.

Де помити мопед?

Козак з казок.

16. Розглянь сторінки щоденників, які використовують для планування своїх справ батьки Гліба.

Дата	Домашні справи	Робота	Гліб	Відпочинок
Пн 12.02	Закупка. Борщ 	Відредагувати статтю "Коти в домі"	Басейн 17:30	Йога
Вт 13.02	Спекти пиріг до свята	Замовити фото до статті 	Допомогти з математикою	Кіно "Сторожова застава"
Ср 14.02	Закупка. Печеня	Виїзд на виставку котів	Малювання 18:30	Йога
Чт 15.02	Прання	Написати репортаж з виставки	Нагадати Денису про збори 	Зустріч з Олею
Пт 16.02	Прасування		Малювання 18:30	Йога
Сб 17.02	Піца. Генеральне прибирання		Басейн 10:00 	
Нд 18.02	Закупка 		Допомогти з математикою	Ковзанка

Понеділок, 12.02 День народження Матвія Івановича. Купити корм для кота. Вівторок, 13.02 Купити Марині подарунок. Спортзала. Середа, 14.02 День Святого Валентина. Привітати Марину.	Четвер, 15.02 Сплатити за квартиру. 19:00 Батьківські збори 1-Б клас (каб. 28). П'ятниця, 16.02 Полити квіти. Спортзала. Субота, 17.02 Генеральне прибирання. Подзвонити мамі. Неділя, 18.02 Ковзанка.
--	--

17. Яку інформацію про дорослих можна дізнатися з цих щоденників? Як звати батьків Гліба? Де працює мама? Чи можна дізнатися про професію тата, чому? Які свята відзначатиме родина цього тижня? Як до них готуються? Які гуртки відвідує Гліб? Хто піде на батьківські збори? Куди сім'я збирається в неділю? Який домашній улюбленець у них є?
18. Чи легко знайти інформацію в цих щоденниках? Поміркуй, чому. Як записані повідомлення — коротко чи повними реченнями? Чи це зручно? Чому?
19. Склади план своїх справ на наступний тиждень. Завантаж сторінку для планування із сайту:
svitdovkola.org/um2/media15

Як впливає реклама

1. Розглянь варіанти вивісок для кав'ярні.

КАВ'ЯРНЯ

Кав'ярня
“Пальчики оближеш!”

Кав'ярня “Пальчики оближеш!”

У нас найсмачніші круасани, тістечка та десерти.

Ранкова акція із 7-ї до 8-ї ранку.
Кожна третя кава — безкоштовна.

2. До кав'ярні з якою вивіскою тобі більше хочеться зайти? Чому? Чи містять важливу інформацію слова, які додалися?

Рекла́ма — повідомлення, які привертають увагу покупців, глядачів.

3. Де ти зазвичай бачиш рекламу? Які її види можна виокремити?

4. Порівняй два оголошення.

Банани

30 грн/кг

Лише сьогодні! Лише у нас! Найсвіжіші, стиглі банани із самого серця Африки.

29⁹⁰

~~45⁰⁰~~

грн/кг

5. Яке з оголошень містить рекламу?

6. Якими словами описано банани? Доберіть прикметники для рекламних повідомлень про мотоцикл, сережки, книгу, сковорідку, гумачики. Запишіть їх у зошит.
7. Запиши в зошит речення, розділивши його на окремі слова. Скільки з них — службові?

Купуйте свіжі фрукти та овочі в нашому магазині.

8. Створіть рекламні повідомлення про будь-який товар чи послугу. Презентуйте свою роботу іншим групам. Відзначте вдалі знахідки.

9. Розглянь плакати й поміркуй, якої мети хотіли досягнути їх автори.

“Їзда впритул не вартує того, щоби розбитися. Тримайтеся від вантажівок на відстані”.
Рекламне агентство “Amélie Company”, США

“Тварина – як маленька дитина”.
Рекламне агентство “J&I Advertising”, Україна

“Збережи папір – збережи планету”.
Рекламне агентство “Saatchi & Saatchi”, Данія

“Глобальний рух на підтримку тварин: поліетиленові торбинки вбивають”.
Рекламне агентство “Duval Guillaume”, Бельгія

10. Які почуття виникли у тебе, коли розглядав/розглядала плакати? Що більше вплинуло на твої емоції, настрої, бажання – зображення чи текст? Чи погоджуєшся із закликами на плакатах? Чи збігаються твої особисті життєві цінності з тими, що пропагує ця реклама?

Соціальна реклама – інформація, спрямована на поширення загальнолюдських цінностей, яка не передбачає отримання прибутку.

11. Які бувають види соціальної реклами? Де її можна побачити або почути?
12. У чому особливість текстів на плакатах соціальної реклами? Що відрізняє їх від текстів комерційної реклами?

13. Створи плакат соціальної реклами на тему, яка вас найбільше хвилює.

Наш театр

Сьогодні театр перетворюється на кінотеатр!

Мультфільм у коробці

Підготуйте для кожної групи такі матеріали: • картонну коробку середнього розміру • дві дерев'яні палички (їх можна замінити картонними тубусами від фільми чи паперових рушників) • ножиці • лінійку • кольоровий папір • клей • скотч • фломастери або олівці • білий папір.

Створіть екран

- У широкій стінці картонної коробки виріжте великий прямокутник. Це буде екран.
- Зріжте задню стінку коробки, зробивши отвір, щоб можна було вставляти й змінювати кадри.
- На бічних стінках коробки, зверху й знизу, виріжте круглі отвори для паличок.
- Обклейте коробку кольоровим папером або розфарбуйте олівцями, фломастерами чи фарбами.

Підготуйте кадри для мультфільму

- Придумайте або пригадайте цікавий сюжет. Можна скористатися ідеями коміксів з підручника "Я досліджую світ" або з сайту:

svitdovkola.org/um2/media16

- На аркушах такого розміру, як екран, намалюйте кадри, відтворивши правильну послідовність розгортання подій. Робіть зображення великими та яскравими, без дрібних деталей, щоб глядачам було добре видно навіть здалеку.
- Послідовно склейте кадри мультфільму скотчем.
- Вставте палички в круглі отвори коробки.
- Приклейте нижній край останнього кадру мультфільму до нижньої палички. Акуратно прокрутіть її, намотайте весь ланцюжок малюнків на паличку, окрім першого. Перший малюнок приклейте до верхньої палички.

Влаштуйте прем'єру

- Прокручуйте верхню паличку й демонструйте свій фільм. Домовтеся, хто промовлятиме репліки персонажів. Додайте звукові ефекти — сміх, стукіт, шарудіння, рипіння. Завважте: у кінофільмах зазвичай ніхто не говорить слів автора.
- Після кіноперегляду подякуйте глядачам за увагу та запитайте, що їм найбільше сподобалося.

1. Прочитай початок казки англійського письменника Дональда Біссета (переклад Валерія Воробйова).

Що хочу – те й роблю!

Жив на світі дуже неслухняний король. Але ж він був королем, тому міг нікого не слухатися.

– Що хочу – те й роблю! – любив казати він.

Одного разу дружина короля подивилася у вікно й вигукнула:

– Погляньте, Ваша Величносте, як облізла огорожа навколо нашого палацу, час її пофарбувати! Треба негайно покликати малярів.

– Нізащо! – сказав король. – Я сам її пофарбую.

– Гадаю, малярі це зроблять краще, – заперечила королева.

— Ні, я! Що хочу — те й роблю!

Король узяв пензель, фарби, надів корону, червону королівську мантию та вийшов на вулицю.

Повз нього проходили люди, що йшли до крамниці або на роботу. Стрибали горобці, шукаючи крихти.

Король узявся до справы.

Незабаром йому винесли з палацу бутерброди. Король не звернувши на них уваги й продовжував фарбувати. Він так захопився, що не помітив, як злодюжки-горобці подзьобали всі бутерброди.

Потім на вулицю вийшла королева і сказала:

– О, який же ви неслухняний король! Фарбувати

огорожу в ошатній мантиї! Адже ви її забрудните. Зачекайте, я принесу вам робочий халат.

— Нізащо! У мантії мені більше подобається.

– Але ж ви її забрудните.

– Ну й нехай! Що хочу – те й роблю!

– Так, так, так, – сказала королева, – звичайно, що хочете, те й робите, звичайно. Ось ви й хочете надіти робочий халат. А може, ви хочете, щоб рука у вас стала довгою-предовгою, і тоді ви не забруднитеся фарбою?

– Добре, – сказав король, – тільки так не буває: захотів, щоб у тебе виросла рука, і вона відразу ж виросла. Втім, це не важливо. Зараз я зроблю перерву та піду до зоопарку. Головний доглядач обіцяв подарувати мені найкращого звіра.

Король відклав убік пензель і поїхав до зоопарку.

2. Що цей король робив не "по-королівськи"? Це добре чи погано? Які риси характеру треба мати, аби робити те, що хочеш, а не те, що від тебе очікують?
3. Чи потрапляв/потрапляла ти в ситуації, коли люди змушували тебе робити те, що ти не хочеш? Чи вдавалося відстояти свою позицію?
4. Скористайся схемою, щоб переказати початок казки тим, хто її не читав.

5. Прочитай продовження казки “Що хочу — те й роблю!” Дональда Біссета.

Король дійшов до станції метро, купив квиток і поїхав на ескалаторі вниз. Одну руку він тримав на перилах і, на свій подив, помітив, що поручні ескалатора рухаються трохи швидше, ніж сходи.

Коли підійшов поїзд, пасажери кинулися мерщій до вагонів. Кожному хотілося вскочити першим.

Бідолашного короля зовсім заштовхали й стисли з усіх боків. Один пасажир наступив йому на ногу, а якась леді колола його в спину гострим пакетом.

— Посуньтесь, Ваша Величносте, — казали йому. — Не стійте на дорозі, ви заважаєте.

Король збирався сказати: “Що хочу — те й роблю!”, але замість цього у нього вийшло:

— О, пробачте, будь ласка, але куди ж мені посунутися? І не стійте, будь ласка, на моїх ногах.

На щастя, наступна станція була “Зоопарк”, і король на ній вийшов.

Він поспішив до зоопарку до свого друга доглядача. Доглядач показав йому жирафів і гіпопотамів, страусів, левів, тигрів і, нарешті, мавп.

— Кого ж ви хочете в подарунок? — запитав доглядач у короля. — Кенгуру чи павича? Чи, може, верблюда або росомаху?

— Ні, ні, я хочу дикобраза, — сказав король. — Тільки дикобраза!

Доглядач сперечатися не став і подарував королю дикобраза.

6. Чому в короля не вийшло сказати свою улюблену фразу в метро? Коли король вам більше подобається — коли грубо відповідає королеві чи коли ввічливо в метро?
7. Поміркуй, чому король обрав саме дикобраза. Добери якомога більше прикметників, щоб описати цю тваринку. Запиши їх у зошит.
8. Обери з тексту речення, яке ти продиктуєш своєму партнерові/партнерці. Хай він/вона запише його, а потім перевірить, чи немає помилок.

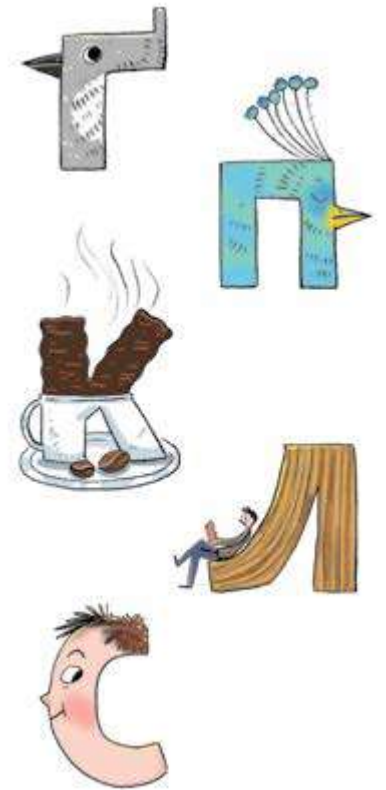
Літери бавляться!

Прочитай вірш-загадку і запиши слова-відгадки у зошит.

Відгадай обов'язково, як літера міняє слово

Всього чотири літери у слові,
а зміст його міняють початкові:
з “Г” — буде чорна птиця дика,
з “П” — інша, горда і велика,
з “К” — вже напій пахучий буде,
що для гостей готують люди,
з “Л” — виріб, дошка з стояками,
де спочиваємо ми з вами.
Коли ж там “С” поставлю я,
то буде вже людське ім'я.

Дмитро Білоус

Загадка, у якій утворюються нові слова, коли в них замінюють якусь літеру, називається **метаграма**.

9. Дізнайся, як закінчилася казка "Що хочу – те й роблю!" Дональда Біссета.

На зворотному шляху в метро король попросив дикобраза сісти йому на плече, і, хоча народу в вагоні було ще більше, ніж минулого разу, ніхто вже не пхав і не штовхав короля.

Що треба мати, коли захочеш
Проїхати в метро хоч раз?
Квиток звичайно, квиток звичайно,
А головне – це дикобраз!

Ось такий віршик склав король, коли їхав у вагоні метро, і був дуже задоволений собою.

А коли він піднімався на ескалаторі, то поклав руку на поручні, і, оскільки сходи трохи відставали від перил, то рука його потроху почала витягуватися. А оскільки це був довгий ескалатор, то рука встигла вирости досить сильно.

Повернувшись до палацу, король знову взявся фарбувати огорожу. Але цього разу він не посадив на мантию жодної плямки! Тому що рука в нього виросла саме до потрібного розміру, щоб було зручно фарбувати й не бруднитися.

З палацу йому принесли ще бутербродів. Король наколов бутерброди дикобразові на колючу спину, і злодюжки-горобці не наважилися їх подзьобати.

– Розумний ти, дикобразе, – сказав йому король. – Допомагаєш мені фарбувати огорожу й узагалі робити те, що я хочу. А фарбувати огорожу значно цікавіше, аніж сидіти цілий день на троні й нічого не робити!

10. Чим тебе здивувало закінчення казки?

11. Чому король похвалив дикобраза? Кому насправді призначалися ці приємні слова? Поміркуй, за що ти можеш похвалити своє навчальне приладдя, одяг, іграшки, меблі. Промов ці слова вголос. Що ти відчуваєш?

12. Обери одну тварину, яку хотіли б отримати в подарунок від доглядача зоопарку. Придумай кілька ситуацій, де ця тварина може вам допомогти, та намалюйте їх. Презентуйте свою роботу.

13. Знайдіть у шкільній чи районній дитячій бібліотеці інші оповідання Дональда Біссета та прочитайте їх. Поділіться враженнями одне з одним.

В українській мові більшість іменників змінюють свою форму. Частина слова, яка при цьому змінюється, називається **закінчення**. Незмінна частина слова називається **основа**. Зверни увагу, як позначають ці частини слова.

Корона – корони – короні – короною –
(на) короні – короно.

Але є й такі слова, які лишаються незмінними.

Дивитися кіно. Побачити у кіно. Дивуватися кіно.

14. Знайди в першому реченні тексту на сусідній сторінці один іменник, який не змінює свою форму.

15. Розкажіть одне одному щось про **какао, меню, пюре, радіо, таксі**. Простежте, чи змінюються ці слова в реченнях. Як гадаєте, ці слова українські чи прийшли до нас із інших мов?

У світі художніх образів

1. Прочитай цикл віршів.

Янголи

1

Осінні янголи
струшують листя
зі своїх крил,
і тому наше подвір'я
таке золоте.

3

Весняні янголи
струшують цвіт
зі своїх крил,
і тому довкола –
піна рожева.

2

Зимові янголи
струшують сніг
зі своїх крил,
і тому наша стріха
така засніжена.

4

Літні янголи
струшують яблука
зі своїх крил,
і тому – ставте кошики
і ховайтесь!

Катерина Єгорушкіна

Цикл віршів – кілька поетичних творів, об'єднаних спільною ідеєю, однаковими образами (персонажами) або одним настроєм.

2. Які образи повторюються в чотирьох коротеньких віршиках? Чим вони різняться? Який сподобався тобі найбільше, чому?

3. Чим цей вірш незвичний?

Вірш може не мати рим, головне для поезії – **художні образи** (яскраві, несподівані порівняння, назви, дії, які викликають захоплення читачів). Неримовані вірші називаються **білі вірші**, або **верлібри**.

4. Намалюй художні образи цього циклу віршів – янголів, які струшують з крил листя чи сніг, рожеву піну весняного цвіту чи яблука.

5. Перепиши у зошит вірш, який найбільше припав до душі. Яких слів у ньому більше – іменників, прикметників, дієслів чи службових слів?

Літери бавляться!

Прочитай метаграму та запиши слова-відгадки у зошит.

З "И" – пташки ми жовтогруді,
З "У" – смакуєм добре людям.

6. Прочитай білі вірші-мініатюри.

Сніжинки

У кожної сніжинки —
своє обличчя.
Не встигаю знайомитись,
бо тануть швидко...

Катерина Єгорушкіна

Пісня шпака

Шпак сам себе лоскоче під пахвою —
І захлинається від співу,
Аж скверещить!

Василь Голобородько

Зайчик і квітка

Підбіг зайчик —
Зупинився.
Згойднулася квітка —
Розквітла.

Михайло Григорів

Росинки

Котилася роса за росою.
На ягідку присіли —
Оглядаються,
На яблуко присіли —
Слухають.

Михайло Григорів

7. Які художні образи у цих віршах торкаються твоєї душі? Які почуття викликає кожен з них? Чи дивує тебе краса сніжинок узимку? А росинок улітку? Чи радує спів пташок навесні? У віршах-мініатюрах ці почуття наче збільшуються, як під лупою, стають виразнішими, помітнішими для читача.

8. Запиши один із цих віршів у зошит.

9. Вивчи вірш, який тобі сподобався, напам'ять. Для цього можна намалювати схему-підказку: одне чи кілька зображень до кожного рядочка.
Наприклад:

До якого вірша ця підказка? Спробуй прочитати його з пам'яті.

10. Знайди в класній чи шкільній бібліотеці збірки віршів, обери один-два вірші для читання. Знайди в них художні образи, які тебе зворушать.

11. Придумайте власні художні образи, присвячені природі або різним порам року. Запишіть та намалюйте їх.

Літери бавляться!

Розгадай метаграму та запиши слова-відповіді у зошит.

З "Б" — руда, прудка тваринка,
з "Г" — вже дерева частинка.

Моя книжка

Додай до своєї книжки сторіночки з віршами.

Як написати вірш. Поради поетів

- Поміркуй, що в твоєму вірші може бути такого, чого в житті ще не було. Або було, але його ніхто не здогадався описати. Або те, що змусить читача усміхнутися чи, може, пустити сльозу.
- Не поспішай, пофантазуй. Пошукай слова, які допоможуть найвлучніше описати те, що ти відчуваєш або хочеш сказати.
- Додай прикметники, порівняння.
- Твій вірш буде римований чи вільний?
- Запиши його рядочками.
- Намалюй ілюстрацію.

Що робити, якщо не приходить натхнення?

- Не впадати в розпач. Це буває з усіма.
- Залишити написання вірша на той час, коли натхнення таки завітає на гостину.
- Читати більше віршів.
- Уважніше спостерігати за природою, почуттями — своїми та людей, що поруч.
- Написати для своєї книжки розповідь про улюблену пору року. Або переписати з книги вірш, який тобі сподобався.

Ідеї для товстої книжки

- Напиши цикл віршів або збірку.